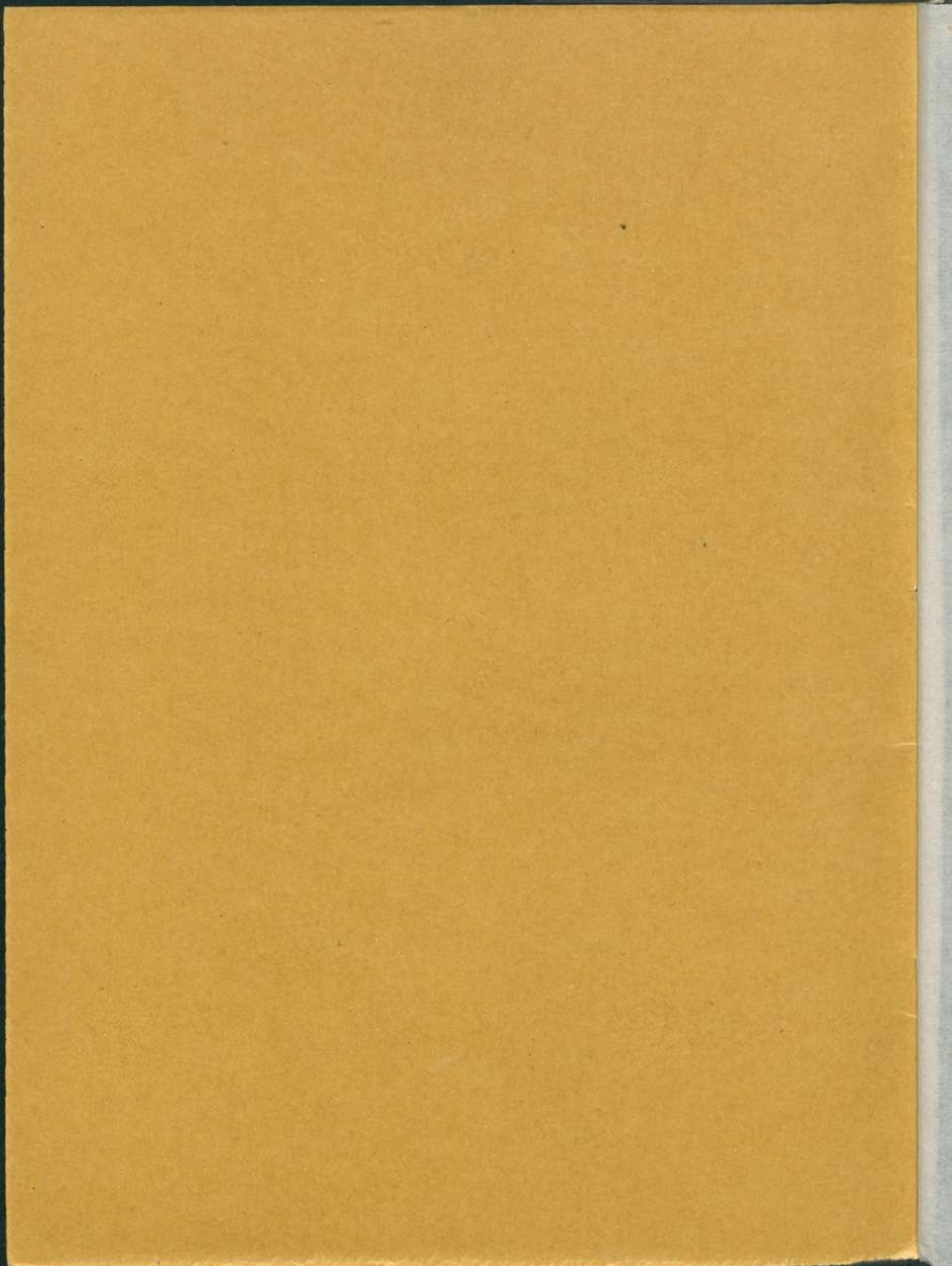
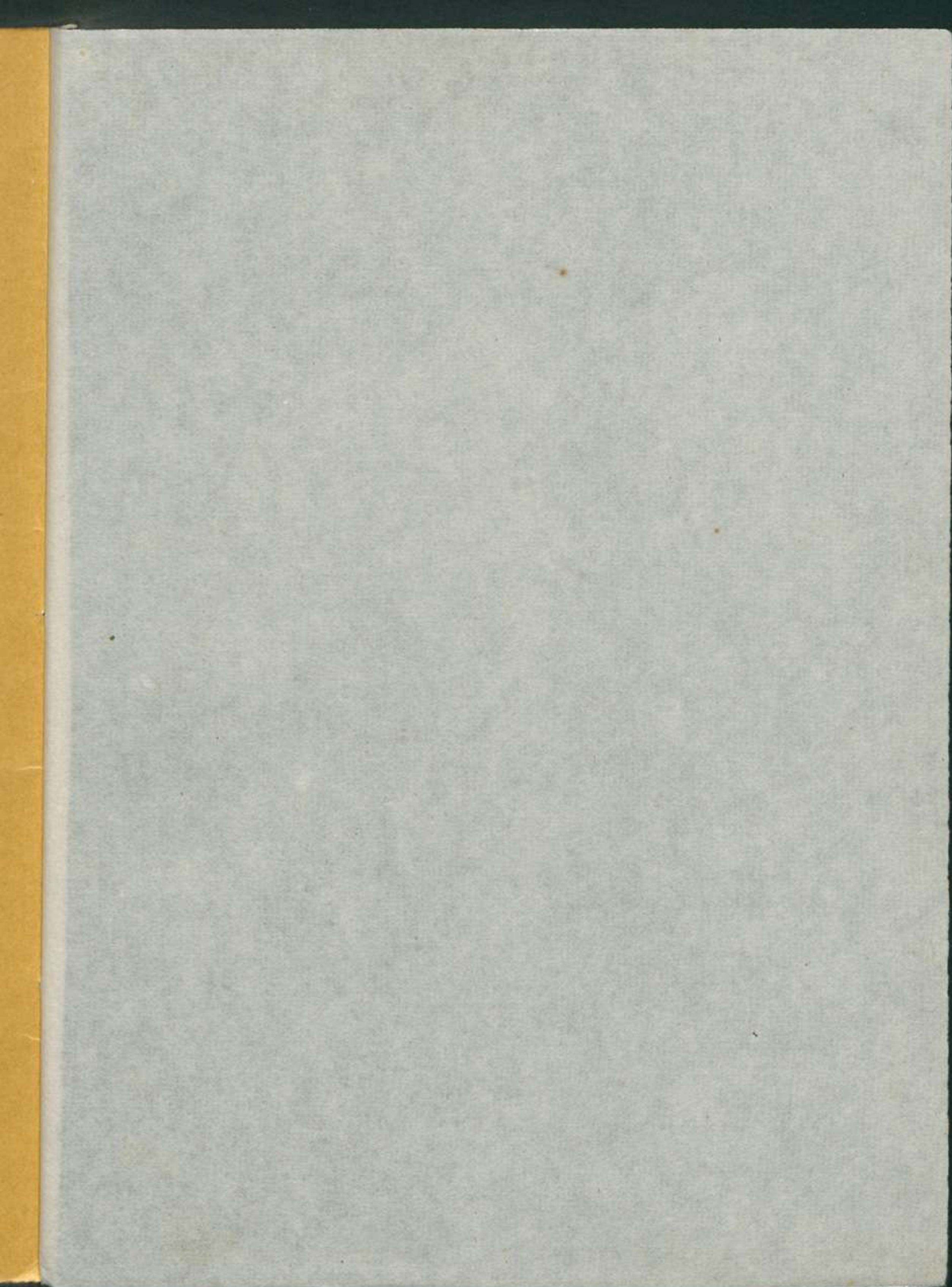

Inc. 27-8^{mm}

Hain 5910

+

9

Anno Chri. 1485.

Ioannis Camerarii Dalburgii Vormaciensis Episc. Ora/
roris. Ill. Princ. Philippi Comitis palatini Hreni. Innoc.
VIII. Pon. Max. dicta gratulatio.

Venimus Beatissime pater iusto uenerationis officio:
recens hoc celsitudinis tuae fastigiū prosecuturi. quod
ut faceremus. gratularemurq; quā sanctitati tuae: tum
felicitati: uel si rectius est ita dicere: salutē uniuersę rei. p
christianae: Misit nos summo religionis: summo pieta
tis & in. S. tuam & in sacrosanctam. Ro. ecclesiae sedem
praeditus affectu uir illustrissimus Philippus Comes
palatinus Hreni Bauariae Dux. & Sacri. Ro. Imperii
Princeps Elector; Videtur aut praefandum esse mihi:
quod praefari res ipsa me cogit. hoc est: optādam esse
mihi: & ante omnia huic qualicunq; dictioni meae ue
niam petendam a. S. tua. & ab hoc amplissimo ordine
Senatus Cardinalium qui diuinum tuum participant
consilium; Arbitror autem orationis gratiam & quem/
uis eloquendi cultum atq; splendorem ex homine ger/
mano expectari magnopere neq; posse: neq; debere. &
mihi quidē aduersus hanc sollicitudinem aequitas est
animi uel eo constantior: quod persuasum habeo. S. tu
am de Philippi in te officio studioq; non ex hac: quae
cunq; ea fuerit: oratione mea: sed ex rebus illius operi/
busq; facturā aestimationē; Quod nisi districtus ipse
teneretur multiplici magnorum negotiorum cura. nec
illum necessaria quaedam ratio rerum suarum reuocaf
set ab instituto tanto: laborioso quidē: sed tamen illi uo
tis omnibus expetito: non ille legatis ad. S. tuam mitten
dis: aut alienae uocis uteretur ministerio. sed hoc quis
longum difficileq; suscepisset iter. & quantū pietas sua
gaudium: quā uoluptatem ex hac publica cunctorum
percepisset laetitia: praesenti tibi praesens ipse decla/

raſſet : Credidiſſetq; ſic quoq; tenui ſe tamen indicio
perfunctum: quanta quāq; intentā teneretur erga Sc. tu
am ſacramq; ſedem deuotione. quod illi chriſtiani no/
minis ſtudium. qua religionis noſtræ cura ſollicitudi/
neq; duceretur. nec ſatiſſeciſſe officio ſe putaret. ſed ſo/
lum pignus hoc obſidemq; mentis dediſſe: quo perſpi/
ci poſſet: nihil tantum eſſe tāq; arduum ſuſceptu: mo/
do incrementis id tuis uſibusq; eccleſiæ. R. cōduceret:
quod nō ipſe p̄mpto eſſet animo alacerq; ſubiturus;
Accepit hanc a maioribus ſuis perſuaſionem: quā p/
tinus a primis comprehenſam annis: & cum ſucceſſu
deinde ætatis auctā altius ſubinde pectori ſuo altiūq;
ſemp infixit: ut nihil in rebus humanis ſanctius: gra/
uius: uenerabilius putaret: q̄ ſacræ apoſtolice ſedis
maieſtatē. nec poſſe quicq; utiliꝯ eccleſiæ: quicq; ho/
minum generi ſalubrius contingere: q̄ ut ſumma dei
benignitate daretur illi prudentiſſimus gubernator: ſan/
ctiſſimus rector. Aequum eſt proſecto principes om/
nes hanc tenere ſententiam: ut in. R. ſedis ſalute conti/
neri ſuam arbitrentur ſalutem. & nedū principes: ue/
rum cunctos: qui in chriſtianam militiam nomen de/
derunt: ſic animatos eſſe oportet. & credere pro ſua
cuiq; portione excubias agēdas eſſe pro ſedis huiꝯ in/
columitate. & magnitudinē eius: quibuſcūq; poſſint
rebus: ſi cui ſunt opes: opibus. cui prudentia: cōſilio.
cui robur: uiribus prouehere. quod ſi cui nihil aliud
ſit: precibus ſaltem piisq; ad deum uotis nuncupandis
illam iuuare: Si nāq; maiores noſtri Romam cōmu/
nem generis humani eſſe patriam uolebant. nec intel/
ligi potuiſſe in exilio fuiſſe eum: qui undecūq; ueniēs
Romæ fuiſſet. hacq; ratione uelut ſacro quodam affe/
ctu animos omnium beneuolentiamq; urbī terrarum
principi obligabant. quā ergo neceſſe eſt eſſe nūc mē/

tem: quod studium cunctis erga hanc urbem. & sanctissimum illius: atque adeo orbis terrarum Antistitem & rectorem: quoniam nedum terrena cunctorum ea iam sit patria: sed quicumque bona fide ciues illius fuerint facti. & legibus eius paratas in omnia dederint manus: eos coelestis quoque patriae faciat ciues; Huius in R. ecclesiam deuotionis: qua omnes christiani nominis principes esse spero: & opto: Philippo possum locupletissimus esse testis. ut facillimum sit tibi Beatiss. pater perspicere: quo necesse fuerit illum cumulari gaudio. quantae se competentem credere felicitatis: quum audiuisset nauiculae Petri gubernaculis esse manus tuae Sc. admotas. & ab optimo deo optimam rerum humanarum ecclesiam esse optimi tui prouidentiae commissam; Adductus est in eam spem: in quam uideo cunctos in hoc nouo tuo Pontificatu concessisse: rem christianam si quando alias: tuo certe ductu tuis auspiciis illustrē felicissimamque futuram. quid enim non credemus uel Sc. tuam posse impetrare a deo ad hominum felicitatem: uel uirtutē efficere apud homines ad dei placationem: quid non prudentia tua instituere: magnitudo animi peruincere: constantia consummare: uigilantia uero tua: quod institutum peruictum consummatumque fuerit: quid non confirmare poterit ac tueri; Nihil lapsum est aut quassum in christianae religionis cultu ceremoniisque: quod non integritas diligentia pietas tua erigere rursus & stabilire possit. si quid usque desiderabitur. si qua in parte labanti succurrēdum erit fidelis populi tutelae. tua sollicitudo sufficiens in omnes usus praesidium praestabit. tu publicas priuatasque res. tu sacras tu pphanas. tu temporaria aeternaque bona nostra imenso prouidentiae tuae sinu cōplecteris. exactissimo moderatiōis tuae formabis exēplo.

& clemētissima in omnes dispensabis benignitatis tuae
manu ; Dirigis tu quidē Beatiss. pater uitam hominū
& actiones eorum moresq; in saluberrimum habitum
componis auctoritate iubendo: monitis hortando: seue
ritate castigando. sed ante omnia exēplo uirtutum tua/
rum ducendo eos. & tanto iam tempore praetentatum
a te iter uelut digitis indicando. quis non prouidentiae
cōsiliisq; tuis se salutemq; suam committi tutissime pu/
tabit: cuius quum summa sit prudentia. tum explora/
tissima semper in omni uita fuit naturae immensa bo/
nitas. & nunc ppenissimus in subditos omnes perspici
tur amor ; Quicquid iusseris: nemo erit q; recusare cu
piet. certatim in hoc contendetur ab omnibus: ut q;ma/
xime dictis tuis audiens quisq; conspici possit. est tibi
quidem a deo rerum omnium tradita potestas. non tu
tamen: quod multis usu uenit: potestatem iusticiae titu
lis inanibus exornas: sed iusticiam pridem tuis conce/
ptam praecordiis: potestate nūc instructam expeditaq;
tenes. adeoq; nunquā quid possis: semp quid uelis: ostē/
dis. uis autem uoluistiq; semper omnibus q; plurimum
prodesse. affecutus es itaq; uel nos potius per te sumus
affecuti: ut quātum ante prodesse uolueris: tantum nūc
possis. tantū etiam & prosis ; Video me Beatiss. pater
in amplissimum campum tuarum laudum esse perlatū
quāq; initio mihi censuerim abstinendū ab eis: ut quē
non meam modo: sed prestantissimi cuiusuis facundiā
& ingenium uincant. satiusq; duxerim modesta eas ta/
curnitate uenerari: q; oratione quae lōge esset inferior
futura: perstringere ; Aegypti sacerdotes accipimus
+ olim inter sacra solitos sonum tantum uocalium littera
rum decantare. id illis pii gratissimiq; deo concentus lo
co fuisse. credebant puto nullum se posse dignum deo
carmen inuenire. fuso itaq; muto illo & sine mente (ut

3
ita dicam) Sono : quum pro rerum dignitate nihil pos-
sent : hoc ipsuz : ut arbitror : significabāt nihil se posse
& plurimum uelle ; Germanos item nostros proditū
est : priscos illos prius q̄ sacrae christianae fidei myste-
riis essent initiati : quicquid id erat : quod dei colerent
loco : nullis sustinuisse simulacris effingere : quod cre-
derent falsa deo nō conuenire : uera se reperire nō pos-
se . adeo uisum est utrisq; his rectius esse pudēter quēq;
secum reputare : quid possit : q̄ impudenter conari : qđ
nequeat ; Sic mihi cōmemorādis laudibus tuis plenū
insolētia uidetur : si quis uel conetur eas extollere : quae
per se sunt amplissimae . uel recensere : quae sunt innu-
merae . uel quouis modo demonstrare : quarum lumē
& splendor omniū oculos iam mentesq; perstringit ;
Illa Beatiss. pater illa quidem mallē : si cōmode possem
commemorare : quae protinus cum nouo pontificatu
tuo felicitati publicae prouenire : pax gentium : fecun-
ditas terrarum : salubritas uitae . fremebant armis om-
nia . arx ipsa orbis terrarū italia bellis grauissime qua-
tiebatur . galliae uelut omīne laetiore tuum excepturae
pontificatum tum primū respirabant . Hispaniae Bri-
tannia Sarmatae aut externis aut domesticis concitae
motibus erant ; Iam uero perpetua bellorum Conies-
caritas annonae . iam sicubi quies ab armis erat : crude-
lior armis pestilentia saeniebat . quin etiam ex aliorū
comparatione tolerabilius miseri sibi uidebantur : qui
una tantum aut altera cladium istarum . & non omni-
bus simul urgerentur . haec cuncta tā grauia : tam acer-
ba pontificatus tuus protinus uelut salubre quoddā af-
fulgens rebus humanis sydus repressit : dispulit : abe-
git ; Agitatus est magnis bellorum motibus uir sacrae
memoriae Xystus Pontifex Sc. tuae praecessor . quae
ille summo consilio suscepta prudētissime administra-

uít ! constátissime pertulít . magni hoc ! uel summi po-
tius homínis est : tot undiq; circumfreméntibus tem-
pestatibus armorum : non moueri ánimo ! non cōcutí :
sed rectum ín omnia constantemq; dirigere uultum .
summi hoc : ut díco : sed homínis . at haec cum noua
tua dignítate rerum omníum prolata tranquillitas non
homínis solum habet laudem : sed de homínis laude
uirtutibusq; plenū díuini fauoris prae se fert iudiciū ;
Coniunxit quíppe deus ín tua ad pōtificatū uocatione
suum cum homínium sentētia iudícium . nec íd dubiis
utiq; colligendum coniecturís . homines enim praefi-
ciēdo te rebus humanís rectissime se facere ut uolebāt :
sic & sperabant . deus uero q̄ recte fecerint : signis ma-
ximis eisdemq; laetissimis indicauit . tam felices enim
successus ! tantā prosperitatē copíā salubritatem nouae
tuae circūfudit dignítati : ut quū ad eā cuncti te proue-
hí plurimū uellent : immenso plus tñ gauderent esse p-
uectum ; Quod itaq; uulgo de princípibus díci audí-
mus ! aut legimus : deí homínūq; consensu ad princi-
patū uocatos eos esse : íd unius tui uocationem ppriae
signantissimeq; definit . quis potuít enim maior esse cō-
sensus ! uolebāt hoíes pōtificē te fieri . & fecere quod
uolebāt . ídq; ípsū ut uellēt ! ut facerēt : deus instinxít .
& qđ instínxerat : summa rex omníū felicitate cumu-
lauit . & incōmodis cladibusq; terrarum oíbus serenís-
simū hūc tuū & plenum natíuae benignitatis opposuít
uultū ; Quū uero uultū tuū díco latine tantū loquor .
& nō ut auríū tuarū íneam gratiā . nec enī ín cuiusq; su-
spícione relictū uelim . hoc me nō ex íntegra animi sen-
tentia dícere . uidimus enī proximis hís diebus corpís
tui uires pondere curarū íniquis affectas . & ut público
te cōspectui subduceres : necessaria ualetudinis tuae ra-
tio coegit . qđ ergo ! nōne statim uultus tuus ab oíbus

est desideratus? nonne senserunt continuo mala publica
deesse sibi domitorē suū? nonne rursus pestilentia? rursus
arma prunpūt? Quin tu Beatiss. pater diligēter om/
niq; cura ualeitudinē tuā cōfirmas. redde te fruēdū re/
bus humanis. & uidendū tātū te praebe. simulq; cūcta
cōspectui tuo incōmoda cessisse uidebis. potuit aditus
pōtificatus tui mala haec uetusta? & actis altissime ra/
dicibus iā firma dissipare. poterit certe haec eadē tene
ra adhuc? & uelut in herba reprīmere dignitas tua iam
stabilita? Hinc ergo uenit? uenietq; maior in dies pu/
blica p omne christianū nomē laetitia. hinc oīm in te
affectus: nō q in rectorē aut dominū: quae noīa perse
inuidiae plerūq; obiacēt: s; q in autorē salutis? datorē
felicitatis? parentē bonoz oīm. aut si qd his aliud ar/
ctioris pietatis excogitari uinculū poterit aut nomen.
hinc quoq; spes oīm iā subit mētes: in qua magis ipse
quotidie cōfirmor: futurū ut: si qn: nūc certe imperio
ductuq; felicitatis tuę ppetu⁹ ille ex pncipiosissim⁹ chri
stiani noīs hostis Turcus retundat? Quū sit enī malis
nrīs hactenus abusus. & dissensiones armaq; christia/
noz suā crediderit occasionē: qd dubitet? quā quoq;
creuit aduersis: eoz rursus sit felicitate praeceps iturus.
uidimus qdē q grauiter multos iā annos deus imissis in
christianos principes bellis: mutuis eos certaminibus
actruerit & pfligarit. nec licz dissimulare nobis: quorsū
ptinuerit tantū i nos effūdi maloz: mō uidere uelimus:
qd sit ea secutū? Infestissimus ille latro: q pridē boni
cōsulebat ut intra angustissimū asiae angulū liceret tuto
sibi latere. quiq; sepe sine christianaz uiriū praesidio se
nō satis munitū intra regni sui fines putabat: is tādē tot
regnis puinciis rebus publicis expugnatis & in ditionē
execrādā redactis: eo magnitudinis pcessit: ut quoq; añ
phorrescebat mentionē: illis nūc sit ultro timorē. parū

dico . imo quibus antea ne nomē quidē illius satis fue-
rat notum: apud eos nunc omnia ferro illius uastentur:
flammis colluceant: sanguine redundant; At q̄ iam
tandem placatiōis animi signa nobis dat deus . reddi-
ta cum pontificatu tuo quies est tempoz . aestus armoz
resedit . scire cupimus an temere haec laetiora cōtingāt:
respiciamus quare cōtingerint trīstiora . qđ ergo reliquū
est: non expergiscetur omne nomen christiānū: non
arma cūcti rapiēti: nō obuiā ibūt crudelissimo hosti:
immanissimo tyrāno: dū tu Beatiss . pater innocētia san-
ctitate religione pietate praees peculiare quoddā prae-
sidiū terris; Orabis tu quidē & sacris precibus militū
tuoz mouebis ac animabis arma . nullius tuo dictu in
hostes irritū decideret telū . nullius frustra gladius uibra-
bit . nullū sine uulnere iaculū mittere . omniū uulnera tor-
rens sanguinis . omniū sanguinē pfidoz anima sequet .
dūq; tu castas ut Moyse ad deū leuabis manus: nullus
erit metus: ue aut impius hostis impetū nr̄oz pferat aut
pius nr̄ exercitus illius caede lasset . oportebat qdē tales
belloz exitus de cuiusuis pōtificis pietate sperare . quū
uero tuę dignitatī inītiis tāta bñ gerēdaz rerū affulserit
omina: cessare ultra: & occasiones pdere nō iā cūctā-
tiū: s; segniū: ignauoz: et indormietū felicitati suae pōt
uideri; Possū qdē Beatiss . pr̄ hoc tuae Sc . de Philippi
principis nr̄i pmittere deuotione: nihil esse qđ ille cupi
at aequē: q̄ qđ est opū armorūq; sibi in hāc tā piā cō-
ferre militiā . nō ille laboribus aut periculis: nō sanguini
aut uītae suae parsurus erit: modo pfundere haec in ali-
quos christiani populī sibi contingat usus . nec uero
hac in re solum sed ubicumq; posset aliquid . R . eccle-
siae tuaeq; Sc . uel dignitati asstruere uel fortunis: id illi
tam gratū esset futurū: ut immēsi numeris duxerit loco:
suū hac in parte officiū studiūq; deposci; Hoc ille

5
quum iustum religiosumq; putet: tamen uelut heredita
te a maioribus susceptum: propemodum necessarium
esse sibi persuadet. nullum est adeo genus uirtutum: aut
ullius illustrioris rei: sed ne cultus quidem & obseruan
tiae in sacram. R. sedem: cuius non ipse domi suae plu
rima sit clarissimaq; reperturus exempla. qua in re si ad
institutum orationis huius id pertinere putarem. & ni
si praeterea uererer: ne hac tua abuterer audiendi benig
nitate: maxima mihi nasceretur copia dicendi; Possem
ab ariouisto illo litterarum monumentis insigni initiu
facere. qui quum Bauariae praesset: fidei & uirtutis er
go a Senatu rex est & amicus populi. R. appellatus. uir
fortissimus & ab omnibus inuictus: praeterq; ab uno: sed
eo: a quo non tam turpe fuit uinci: q; gloriosum cum illo de
certare. & eo quidem: cuius uiribus & armis orbis ter
rarum. & urbs haec orbis uictrix atq; domitrix cessit;
Dicerem Carolum qui gloria rerum gestaru magnus
cognominatus Germanis primus Imperii habitus est
autor. commemorarem Henricum: qui cum coniuge
sua Romanorum Pontificum decreto inter sanctos est
relatus. recenserem alios itidem Henricos. Ludouicu
etia. & Ropertum Philippi proauu omnes Romanos
aut reges. aut Imperatores. eosdeq; ingentibus in uni
uersam rem. p. christianam. & in sacram hanc sede be
neficiis illustres; Fuit Ropertus ite auus principis no
stri cuius quae ueneratio fuerit in. R. antistitem. uel uno
illius facto licet aestimare. erat ei collocata in matrimo
nium filia ducis Sabaudie: eius quem felicem nomina
tum pleriq; Romani pontificis specie ambiebant. erat
id temporis plena erroris omnia: aliis alio quocunq; spes
aut fauor rapuisset inclinantibus. Ropertus tn postha
bitis charissimae sibi coniugis affectibus. & omni affi
nitatis iure neglecto: priuatis necessitudinibus suis pub/

licam Romanae ecclesiae praetulit dignitatē; Pater
autem Philippi Ludouicus ea religionis & uirtutū om
nium iecerat fundamēta: ut nisi praematura foret mor
te defunctus: nullius prae eo in Romanam sedem me
rita laudarētur. Huius frater Fridericus Philippi p aeta
tem tutor difficile diiudicatu est: prudentior: fortior: an
felicior fuerit: qui crebro admodum collatis cū hoste
signis quum praesens ipse dimicauerit: uictoriam quae
natura incertissima ē: ut ubiq; industriae suae certa esset
uirtute perfecit. Quindecim Germaniae Principes bel
lum illi uno eodemq; tempore cupidissime indixerūt.
id quum acerrime gererent inferrentq; tres ex eis una
acie uictos cepit: eoq; res perducta est: ut conditiones
pacis a nullo acciperet: omnibus daret: primus is uete
rem rei militaris disciplinam quantū temporum ratio
passa est renouauit. Primus Germaniā post Augustum
Caesarem purgare latrocinii est adorsus; Fuit tēpus:
quo simultate & factione hostiū coactus est de se prae
bere alienioris animi in Sacram hanc sedem opinionē
paruit temporis: & urgenti se necessitati cessit. Postea ue
ro q̄ datus est liberior de omnibus cognoscendi locus:
tum quidem est illius accepta excusatio: praestititq; de
inde: quod semper ante praestiterat: ut ecclesiam. R. nul
lo i loco fidei obsequiūq; sui poeniteret; Horū uestigia
clarissimorum uirorum quum Philippus sectanda sibi
uirtutibus omnibus & recte factis instituerit: adsumus
Beatiss. pater illius nomine: & omne obsequium studi
um pietatemq; illius: & quicquid id est quo obediētia
sacrae. Ro. sedi a christiano principe debita praestari
uberrime aplissimeq; pōt: id illius iussu tuae pferimus
dicamusq; Sc. putes si quid est opū illi: si quae sunt for
tunae: si quae uires: nec ea modo quae sua sunt: sed qui
buscumq; gratia meritis necessitudine deuinctis p suis

utitur : ea omnia ante tuae Sc. esse deposita pedes . &
 hanc deuotionem suam : ut clemens atq; benignus ac/
 cipias precatur ; Orat quoq; ut se liberos familiā do/
 mumq; & quicquid est ditionis suae Sc. tua ea uelit in/
 dulgentia humanitateq; complecti : quā semp ipse ma/
 iorelq; sui ab hac sacra sede petiuerunt . semperq; sunt
 affecuti . ipse dabit operā ! proq; uirili euitetur : ut quo/
 niam munificentia meritisque in Sc. tuam conferen/
 dis quantum cupit praestare non potest . quod potest :
 cultu certe & obsequio omnia praestet . quumq; de/
 uotione erga Sc. tuam alteri quidem cesserit nemini :
 tum ipse quotidie secum omni obseruatiae genere de/
 certet ;

Dicta Anno post natum Christum . M. cccc. lxxxv.
 pridie Non. Iul .

BIBLIOTECA DE CATALUNYA

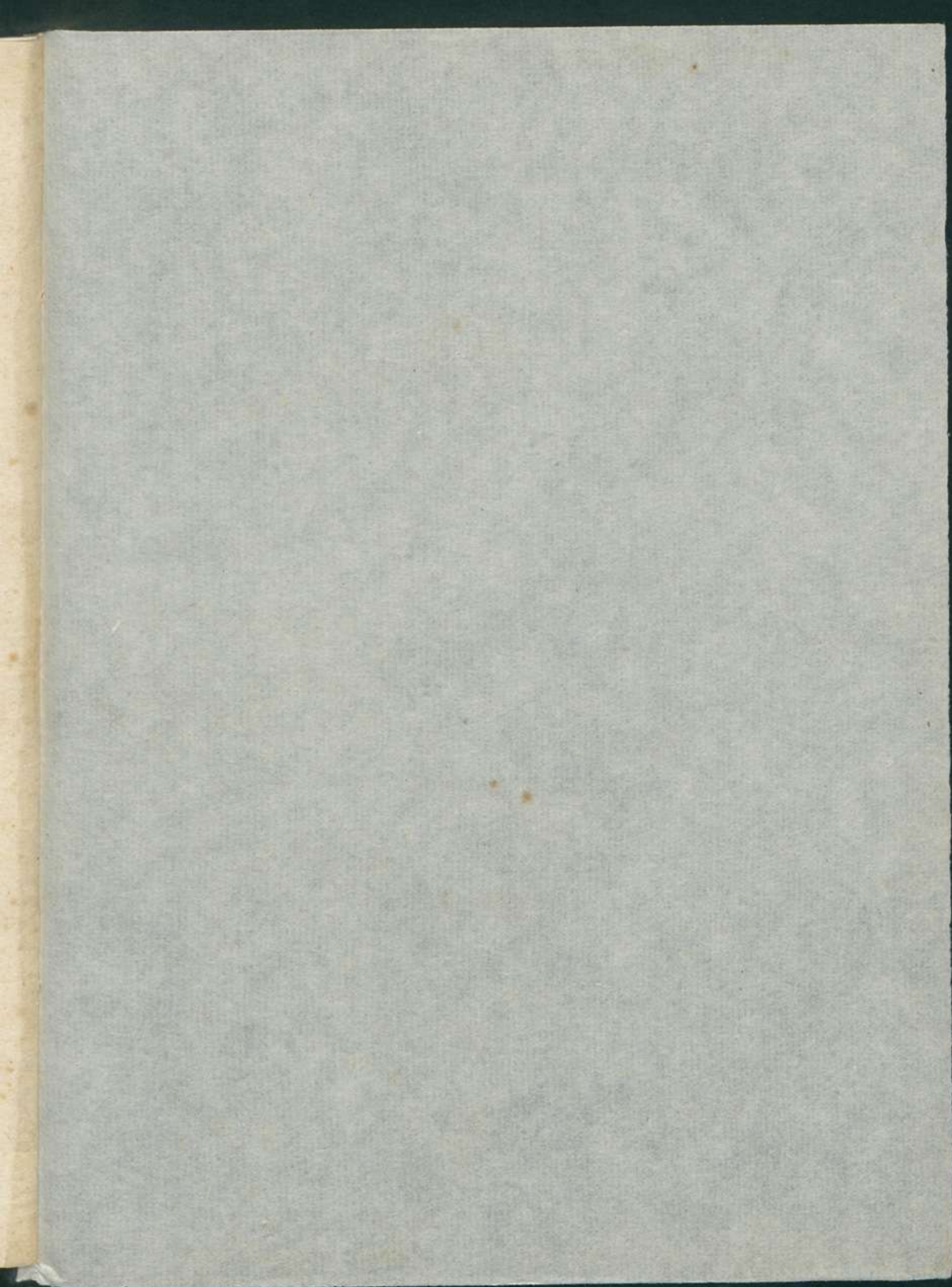

1001959128

30

Inc. 27

46402

Ine. 27-8^{am}

